

СЪ

ПРИТУРКА,
ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,
РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ,
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ,
а Притурката веднѣждъ въ мѣсеца.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА.

Годишенъ абонаментъ
прѣдплатимъ.

1. На списанието :
За България 5 лева
" странство 6 "

II. На списанието съ
притурката :
За България 7.50 лева
" странство 9 "

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Оплаквания за нередовно испращанне листа, приематъ се само въ разстояние на единъ мѣсець отъ издаването му.

Пратенитѣ за публику-
вание ржкошиси назадъ се
не връщатъ.

Писма и ръкописи, неподписани и неозначующи местожителството на подписницата, не се приематъ.

Писма неплатени не се
приематъ.

Всѣтакви обявления, относящи се до госпожи и госпожици, публикуватъ се въ последнята страница за 50 стот. редътъ.

За постоянни обивления
особенни условия.

✎ Писма, ръкописи и пари се испращат до: Дирекцията на Женский Съветъ улица Войнишка № 122 ✎

Съдържание:

Първо стопанско училище въ София. — Правилникъ на Дружествено то Женско Стопанско училище Мария Луиза въ София. — Само няколко думи върху историческо то развѣтѣ на жената. — Какъ живѣятъ момичѣ по насъ? — Разни. — За образованieto на жената въ България. — Афоризми. — Книги и списания. — Извѣстие. — Корреспонденция. — Обявления. — Подлистникъ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Първо стопанско училище във София.

Настоятелството на Софийското женско Дружество «Майка» има честь да обяви, че идущата учебна година то отваря въ София, въ собственното си здание, два отдѣла отъ прѣдвиденото въ устава му Стопанско училище, именно: единъ по готварство, и други по кроение и шиење бѣли дрѣхы и рокли.

За ученици ще се приемат момичета отъ 13 години нагорѣ и госпожи до 30 години.

Желающитѣ да се запишѣтъ,
трѣбова да сѣ свършили най-малко

4-тѣхъ отдѣлення отъ първоначално училище.

При записванието всѣка ученица се задължава да внесе по 25 лева училищна такса за първото полугодие, като въ същето врѣме яви, въ кой именно отдѣлъ желае да слѣдва. Бѣднитѣ ученички се освобождаватъ отъ училищна такса, слѣдъ като представѣтъ за това свидѣтелство отъ общината, въ която живѣятъ.

Записването ще почне отъ 25-ий Августъ, въ Дружественното здание, улица Лавеле до Централното дѣвическо училище, гдѣто всѣки желающъ може да види и изучи по-добрѣ правилника по който ще се управлява това училище.

Прѣдсѣдателка на Дружеството :

П. Стамболова.

**Правилникъ
на Дружественното Женско Стопанско Училище
Мария Луиза въ София.**

Чл. 1. Училището има за цѣль, да даде на младитѣ дѣвойки всичкитѣ познания, които трѣбва да има една стопанка.

Чл. 2. Училището се управлява отъ една комиссия, избрана отъ дружеството «Майка».

Чл. 3. Непосрѣдственното управление на училището ще бѣде повѣрено на една отъ учителкитѣ.

Чл. 4. Училището има три курса (отдѣла), разпрѣдѣлени на петъ полугодия, отъ които първиятъ и вториятъ курсъ ще иматъ по едно полугодие, а третиятъ — три полугодия.

Въ първия курсъ ще се изучава: трѣбене, пране и гладене.

Въ втория курсъ ще се изучава: пазаруване, чистене буренъ, бѣлене разни зеленчуци и готвене.

Въ третия курсъ ще се изучава: кърпене, кроенъ и шевъ на бѣли дрѣхы на ръка и на машина; шиеие на бѣлъ шевъ, плетение на ръка и на машина; кроение и шиеие горни дрѣхы.

Забѣлѣжка I. На ученичкитѣ и отъ третѣ курса ще се даватъ и лекции по хигиената.

Първото полугодие ще трае отъ 1-й Августъ до 20-й Декемврий.

Второто полугодие ще трае отъ 10-й Януарий до 20-й Юний.

Забѣлѣжка II. Отъ 20-й Декемврий до 10-й Януарий, отъ 20-й Юний до 1-й Августъ, както и двѣ недѣли по Великденъ ще бѣдатъ ваканции.

Управителната комиссия може да отваря само онѣзи курсове, които намѣри за добръ и да съкратява врѣмето на нѣкои отъ курсоветѣ.

Обучението на третѣ курса ще става едноврѣменно.

Една таблица за реда на занятята ще се изработи и окачи въ училището.

Чл. 5. Дрѣхитѣ, които ще се ператъ и гладятъ, ще се взематъ отъ частни къщи и ще се заплаща за тѣхъ една опрѣдѣлена цѣна на училищната касса.

Чл. 6. Ястията, които ще се приготвятъ отъ ученичкитѣ ще принадлежатъ на училището. Управителната комиссия ще распорѣжда да се продаватъ на частни лица или гостиници.

Чл. 7. За дрѣхитѣ, които ще шиятъ уче-

ничкитѣ, ще се взема опрѣдѣлена такса за въ полза на училищната касса, или ще бѣдатъ приготвени отъ училищень материялъ. При това ученичкитѣ ще иматъ право единъ день въ седмицата да работятъ за въ своя полза.

Чл. 8. За да се приеме една ученичка въ училището, тя трѣбва да има най-малко 13 години, а най-много 30 години и да е свършила първоначално училище, сир. четиритѣхъ отдѣлення.

Чл. 9. Всѣка ученичка при постѣпването въ училището е длѣжна да достави на училищното управление свидѣтелство за добро поведение отъ общината, въ която живѣе.

Чл. 10. Всѣка заможна ученичка плаща по 25 лева училищна такса въ началото на всѣко полугодие. Бѣднитѣ ученички се приематъ безплатно, слѣдъ като сѣ снабдени съ нужното свидѣтелство за бѣдность отъ общината, на която принадлежатъ родителитѣ ѝ.

Чл. 11. Всѣка ученичка трѣбва да има една тетрадка, въ която да записва всичко онова, което се показва прѣзъ врѣме на обучението.

Чл. 12. Обучението ще става всѣки день часътъ отъ 9—12 прѣдъ пладнѣ и отъ 2—4 или отъ 3—5 слѣдъ пладнѣ.

Прѣзъ врѣме на обучението ученичкитѣ сѣ длѣжни всичкитѣ да внимаватъ и да мълчатъ.

Училището е затворено въ недѣлнитѣ и въ неприсѣжтственнитѣ дни.

Чл. 13. Ученичкитѣ сѣ длѣжни въ врѣме на занятята си точно да изпълняватъ заповѣдитѣ на учителкитѣ. За всѣко непослушане ще се наказватъ.

Чл. 14. Ученичкитѣ, които не посѣщаватъ редовно училището или които не изпълняватъ правилника, най-напрѣдъ имъ се напомня, послѣ се наказватъ и най-послѣ се исключаватъ отъ училището.

Чл. 15. На края на всѣкой курсъ ще полагатъ испитъ и ще имъ се дава свидѣтелство за успѣхитѣ, поведението и прилѣжаннето, оцѣнени съ бѣлѣжки отъ 1—6. Въ случай на неудовлетворителенъ успѣхъ ученичката може да повтаря курса.

— — — — —

Само нѣколко думи върху историческото развитие на жената.

I.

Другъ мотивъ, който изяснява убийството

на новороденитѣ момчета е: непрѣкъснитѣ войни, въ които числото на хордата или клана се намаляваше много, а за туй пѣкъ се изискваше да се избѣгва непропорционалността на половетѣ. Отъ тукъ излиза сѣщото, че сѣ е намѣрило за по-добър да се истрѣбват момчетата, отколкото да се възпитаватъ.

У старитѣ Германци, както и у всичкитѣ други народи, патриархалната фамилия е била първата на обществото. Тя именно даде възраждане на комуната и на здружаването; главния шеф на фамилията бѣше като сжщо-роденъ шефъ, а послѣ като него идѣхъ членовѣтѣ (мъжетѣ). Но забѣлжете, че женитѣ, дѣщеритѣ въ това врѣме се исклучвахъ изъ всѣко заповѣдничество.

По нѣкога се е случвало, штоо цѣло едно племе да се намѣрва подъ управлението на една жена, но това бѣ рѣдко исклучение. (Въ това именно врѣме *Тацитъ* се отнасяше къмъ жената съ голѣмо уважение). Тогасъ още жената не е могла да наследява и въ това врѣме именно тя е станѣла собственостъ на мъжа; тя е струвала толкова повече, колкото съ по-голѣмъ трудъ или усилие ъ е придобивалъ мъжътъ.

И пакъ съ прѣминѣли хиляди години, догдѣ съ се образували тия понятия, които съ прѣобразували духовната сжщностъ на човѣка. Мжчно е да си прѣдставимъ, колко мъжп и трудове, колко несмѣтпн жертви съ се погубили за това прѣобразуване. Но този дълъгъ прѣходенъ периодъ е билъ необходимъ, за да се приготви почвата за понататѣшното бързо и внезапно развитие.

Една отъ на-сжщественнитѣ причини, по която жената се е цѣняла тъй евтенно е *робството*. И до днѣ днешенъ у ония народи, у, които сжществува робството (напр. Австралия Африка и др.), жената е изложена на всѣкакви насилия и мъжп.

Може да се каже, че на всѣкѣдѣ по земята първия жребъ на жената е билъ *и е още*, да бѣде въ едно робство, малко или много неспосно, малко или много каприциозно. споредъ раситѣ и странитѣ. Навѣрно, тя се наслаждаваше съ много по-голѣма свобода прѣди жендбата си, но слѣдъ неѣж тя ставаше нива, експлоатирана само отъ господаря си. *) Развода ѣ бѣше строго забраненъ, безъ прѣдварително разрѣшение; длъжността ѣ бѣше да се покорява

и проститутетствова, както на мъжа си, така и томува, комуто ѣ заемеше мъжъ ѣ.

Въ по-голѣмата частъ на островитѣ женитѣ бѣхъ длъжни да приготвятъ храната за господаритѣ си мъже: било то да चुпѣтъ косилнитѣ на пѣкой плодове и да имъ вадѣтъ ядкитѣ; било по цѣли часове изложени на слънчовия пекъ, или пѣкъ на водното течение да ловѣтъ риба или миди. Единъ пѣтъ приготвена храната, мъжътъ избиралъ най-добрата частъ и най-последъ, като се наѣде, даваше остатѣка на жената си, или пѣкъ ѣ ѣ хвърляше, като на куче. Почти на всѣкѣдѣ бѣше запрѣтено на жената да ѣде наедно съ мъжа. Главата на мъжа или на бащата бѣ пѣщо свето за жената. Ней ѣ бѣ запрѣтено да минава отъ къмъ тая страна, кога мъжътъ лѣжи, къмъ която бѣ обѣрнѣла главата му. На Маркискитѣ острове жената не е могла, да взема участие въ риболовството, защото е имала вѣрване, че тя подлашваше рибата. Женитѣ на острова *Таити* не можехъ да се явяватъ прѣдъ образитѣ на божествата. На Сандвичевитѣ острови жената не е могла да ѣде свинско месо, което било само за мъжетѣ и боговетѣ; ней ѣ било забранено това отъ вѣрата. На Нова Зеландия, мъжетѣ обработвахъ земята правѣхъ кащитѣ, но за това пѣкъ оставяхъ най-тѣжкитѣ работи на женитѣ: да фабрикуватъ, плетѣтъ, носѣтъ товари, да градѣтъ и пр. Мъжътъ да носи товарчишка, — това е било бесчестие за него.

На Архипелага Тонга на жената гледахъ като на другарка, а не като на животно. А къмъ въ дивата Америка и до днесъ жената е на сжщото положение, както е и въ Австралия; тамъ тя е принудена по цѣлъ днѣ да ходи да сбира морекитѣ мелюски изъ водата, като въ сѣщо врѣме носи и дѣтето си на гърба. А щомъ устарѣе тя бива изядена отъ мъжа, или пѣкъ принесена въ жертва, като бесполезна тваръ.

Тая твърдостъ и жестокостъ на женското положение зависи не само отъ раситѣ, но и отъ степенѣта на цивилизацията.

Перуанцитѣ излѣзохъ първи отъ тая варварщина и бѣхъ оставили най-тѣжката работа за мъжа. По Червенокожитѣ дори и до днесъ още не сж излѣзли отъ тая диващина.

Въ Номандска Монголия женитѣ се наслаждаватъ съ една голѣма свобода, тѣ можѣтъ да

*) Въ сжщото положение днесъ се намѣрва Китайката.

излизать, безъ нѣкой да имъ запрѣти.

Въ Тибетъ, жената е патоварена съ много работи, но отъ друга страна тя много влияе и съ любовта си, защото развода не е никакъ извѣстенъ на тибетиянцитъ и тя располага съ 4 или по-вече мъже, като гледа, што да пѣни всичкитѣ еднакво. Въ Китай, гдѣто жената е малко на по-добро положение, отъ колкото е била въ желтата раса, тамъ тя е пѣкъ като едно *ржичо* същество. Китаецътъ казва, че нѣма дѣца тогасъ, когато има само дѣщеря (момичета). Китайската мома се продава и слѣдъ женидбата тя не може нито да яде съ мъжа си, нито пѣкъ — съ мъжкитѣ си дѣца, ако ги има. Бримонската жена пѣкъ досущъ е собствена и продавателна вѣщъ. Въ Индия, споредъ Бода на *Ману*, жената въ дѣтинството си принадлежи на баща си, слѣдъ женидбата на мъжа си, като удовѣй на синоветѣ си или, въ противенъ случай, на суверена си. Въ модернитѣ врѣмена на индийската жена бѣ запрѣтено и бѣ бесчестно за неѣ, ако знаеше да *чете* и *танцува*.

Епитетитѣ, които се даваха на жената, бѣха обикновенно: *слушния* — *робиня*. Тя отъ своя страна наричаше мъжа: господарь, синьоръ и често пжти и «mon dieu» (мой богъ), а на ние — никогажъ! У Авганцитѣ жената или момата е стока, която се продава. У Ассирійскитѣ Араби бащата, когато поиска да ожени дѣщеря си, хващаше ѣж за ржката и водяйки ѣж изъ улицѣтъ вика: «Кой иска да си купи една дѣва?»

Това го изискваше закона на племето.

Съ една рѣчь, жената, прѣди да стане прѣсмѣтливо домашно животно, е станжала най-напрѣдъ *робиня*, послѣ *слушния* и най-послѣ *минецге* (рудничарка, работница).

Всичко това е слѣдствие отъ робството. Юридическото значение на жената е признато по-късно.

(Слѣдва.)

Какъ живѣятъ момитѣ по насъ?

На тоя въпросъ всички непрѣмѣнно ще отговорятъ: монотонно, еднообразно, просто имъ омръзнува по пѣкога да живѣятъ! Прѣдставѣте си живота на една мома да е толкова бесцѣленъ: това е противъ всѣкакъвъ естественъ законъ. Една жива, събудена мома, за която толкова и толкова свѣтовни работи сж неизвѣстни, прѣдъ която, като се отворятъ толкова и толкова зат-

ворени книги, бихж ѣ открили сумма неизвѣстни наслаждения, у насъ намира врѣме да стои безъ работа.

Нъ тя има до нѣйдѣ си и право. За неѣ всѣка добра книга е затворена. Книгата на природата, на сърдцето, на духа сж повечето пѣти затворени и неизвѣстни. Какъ прочее да не ѣ омръзнувало?

Ако би си направила тя труда да отвори голѣмата книга на природата, то и тя щѣше да се очуди за богатството на явленията, които бихж се развили прѣдъ неѣ. Великолѣпни зрѣлища, незвѣстни сцени изъ живота, картини, форми, линии, богатство отъ шарове, които всички трогватъ, отвлечатъ, удовлетворяватъ и най-хладнокрѣвния и безинтересния зритель! Оркестри отъ хиляди инструменти, най-мелодични аккорди придружаватъ развиванieto на тия сцени, които развеселяватъ и очароватъ младитѣ души! О! ако би могла нѣкоѣ да прочете тѣзи книги! Ако би могла да почувствува тия божествени и съкрушителни наслаждения, то тогава никога моминский животъ не щѣше да бѣде монотоненъ, еднообразенъ!

Нъ виѣ ни доставѣте прочее, слушае вече да казватъ любезнитѣ ни госпожици, тия книги. Виѣ на спасѣте отъ омръзнуването! Защото кой ще ни направи това... Майкитѣ на повечето отъ насъ сж се възпитали въ епохата, когато изражението: *за какво е на жената училието* билъ девизътъ на женското възпитание; когато цѣлий момински животъ прѣмнинавалъ съ оная вѣчна игла. Никога майкитѣ ни не сж се научили да четжтъ въ оная възшебна книга, нито пѣкъ сж могли да научжтъ насъ въ това. А тоя недостатъкъ не е допълненъ уви!... нито отъ училището; защото въ повечето отъ тѣхъ момитѣ нищо друго не учжтъ, освѣнъ само да пишжтъ и четжтъ!

Иматъ право! Моминский животъ по насъ и въ день днешенъ още прѣминава, както на майката прѣди двадесетъ години: въ шиеие, плетение и приготвяване прикията. Отъ прозореца, при който сѣдѣжтъ и работѣжтъ, гледатъ съ прѣзрителенъ, нъ и ревностенъ въ сжщо врѣме погледъ всѣка заранъ дѣщерята на работника да тича свободно по работата си, да работи, дѣйствува, когато тѣ, заковани на стола — защото общественото имъ положение го изисква туй — чувствуватъ, че тѣлото имъ се заморява, сърдцето

имъ се притиска отъ омръзването, тая жива-смъртъ, тоя тъменъ хаосъ, догдѣто пъкъ много често душата имъ се задушва или развращава.

Не претендираме, че момата въ сегашно врѣме, за да не ѝ омръзнува, не трѣбва да шие. Напротивъ ний желаемъ, щото тя да шие, плете, готви, сидирова, да се упражнява най-послѣ чрѣзъ всички тия занятия. Да не счита обаче като единичко и естествено свое прѣдназначеніе това; да не заповѣдва напр. на слугинята да напои цвѣтята, за да не прѣкъсне шиеніето си

Цвѣтята, тия щастливи братия на младостта ѝ лека-полека ще ѝ отворѣтъ тая книга на природата. Ще ѝ научатъ, каквото майката и училището не сж могли да ѝ научатъ. Ще ѝ научатъ не да ги кжсатъ безжалостно, за да се напичватъ иъ да изучаватъ естеството, развитіето, цвѣтеніето и смъртъта имъ. Ще разбержтъ, че наспротивъ тоя хубавъ свѣтъ на сътвореніето иматъ да изпълнѣтъ нѣякви си длѣжности. Тѣ ѝ очароваватъ; тѣ благоуханно размиришатъ въздуха, който дишатъ; тѣ очистватъ атмосферата отъ разнитѣ миазми. Въ замѣна прочее трѣбва момата да се грижи за тѣхъ, да ги питае, напоява и запазва. Отъ тукъ произхождатъ толкова идеи за длѣжностъ, взаимна помощ и протекция. Когато нѣкой привикне да обича цвѣтята и да се грижи за тѣхъ, непрѣменно ще се заинтересува и за птичетата, които испѣватъ хубостта имъ, и за насѣкомитѣ, които ги оживотворяватъ.

А щомъ момата обърне погледа си къмъ царството на птицитѣ и насѣкомитѣ, щомъ тя пожелае психологически да анализира и изучи живота имъ, тутакси завѣсата се подига и прѣдъ нейнитѣ смаяни очи, прѣдъ напълнената отъ неизразимо съкрушеніе нейна душа се развива едно отъ най-вълшебнитѣ зрѣлища, отъ най-поучителнитѣ драми и общественни студии, които божий Творецъ е съчинилъ за въ примѣръ и поучение на чловѣчеството.

Майчиното юначество на птичетата, които съ толькъ трудъ, агония и прѣдпазливостъ си правѣтъ гнѣздото, които за своитѣ чедѣ се подлагатъ на толкова трудове и мжчения, които си искубватъ перушината, за да истоплѣтъ чедата си, дава на момата първитѣ и най-благородни идеи за майката. То ѝ учи, че, за да стане достойна за божията титла «*майка*», трѣбва да подражи откъмъ далновидностъ, самоотвърженостъ и общъ

слабото птиче. И навѣрно не само птичето е единичкий ѝ учителъ. Насѣкомото, червейтъ, мравката, тия нани на създаването, тия слаби и въ сжщо врѣме толкова силни сътворенія отдаватъ ѝ при изпълненіето на обязанноститъ си, при развиваніето семейния имъ животъ тагъва веселостъ и радостъ, прѣставляватъ ѝ такава картина отъ нравствена свършенностъ, въ своята естествена несвършенностъ, щото умътъ, мисълта и душата ѝ намиратъ приятно разнообразіе, храна, истинно наслаждение. Тогава тя не сжди за вѣроятността и щастіето на оженването си по дузинитѣ на бѣлитѣ дрѣхѣ, които е приготвила, нъ по образуваніето на душата ѝ и по прѣдприемчивостта си за обичъ, прѣданностъ и длѣжностъ. Тогава животъ не значи: яждъ, пий, спи и живѣй за себе си, а ще рече: обичъ, прѣданностъ, длѣжностъ. Оженване не значи драгоцѣнни украшения, копирени дрѣхѣ, наслаждения и развеселения, а — отговорностъ, високи длѣжности, самоотвърженостъ! А за се подготви къмъ тия работи момата трѣбва да работи, да се изучи. Да допълни недостатъцитѣ отъ едно непълно възпитаніе, непълно учение: тогава нѣма да остане врѣме за омръзване. Желаящитѣ нека се опитатъ и ни съобщатъ мнѣніето си.

Е. М.

Разни.

— По случая именния день на Н. Ц. В. Книжницата ни, на 8 т. имаше молебень и парадъ на войскитѣ въ Евксиноградъ при гр. Варна, подиръ което мѣстното Женско Дружество «*Майка*» поднесе на Книжницата за подарѣкъ едно хубаво ржкодѣлие, заедно съ адресъ, слѣдующия:

Ваше Царско Височество!

Днесъ, когато цѣлий Българскій народъ съ неописуема радостъ и душевенъ вѣсторгъ посрѣща скжпия за него този празникъ; днесъ когато всеѣки българинъ съ въсхитена отъ радостъ душа произнася *свѣтлитъ* имена на *Августѣйшитъ Особи*, които Небето отредило да красѣтъ българския прѣстолъ, и бжджтъ Родоначалници на новата царска династія; днесъ, когато слѣдъ петвѣковното робство, народътъ ни за първъ пътъ въ новия си политически животъ празнува день, който го прѣнася въ славнитѣ онѣзи врѣмена на неговитѣ царкнии, на които *Ваше Царско Височество* сте достойната

прѣмница; днесъ при тържественний този празникъ Варненското благотворително дружество «Майка» е честито да привѣтствува съ именния день любимата си първа Българска Княгиня и да поднесе прѣдъ стѣпикитѣ ѝ смиреннопокорнитѣ си поздрави и най-сърдечни благопожелания.

Ваше Царско Височество!

Дружеството като вижда въ Височайшето Ви лице, своята висока покровителка, която ще го има винаги подъ мощната си защита, храни пълни надѣжди, че то ще може да успѣва, да се развива, да постигне благородната и висока цѣль, за която е създадено и тъй да отговори на надѣждитѣ, които самото му хубаво име «Майка» дава да се очакватъ отъ него.

Като сподѣля напълно народнитѣ поздрави и благопожелания, които днесъ прѣпълнятъ българската душа, Дружеството моли Провидѣнието да подари на *Васъ, любезна Господарке*, както и на *Негово Царско Височество, Августѣйшия Ви съпружъ*, дългоденствено и счастливо царуване на Българския прѣстолъ, на който да подари достойни, увѣнчани съ царска корона наследници, подъ мъдрото царуване на които нашата родина България, свободна и независима, да продължава да се развива и напредва за постигане на историческитѣ си прѣдприятия.

Ваше Царско Височество!

Въ залогъ на чувствата си, на безгранична любовъ и прѣданность, които Дружеството «Майка» храни къмъ *Височайшета си Княгиня*, то се осмѣлява да Ви поднесе този си скромень подарѣкъ, който най-смиреннопокорно Ви моли да благоволите да приемете.

Да живѣятъ Ваши Царски Височества за благо и величieto на България!

(Подписъ) Настоятелството и Прѣдседателката:

А. Д-ръ Желязкова.

Освѣтъ отъ страна на Дружеството, и отъ страна на други учреждения и лица се поднесохъ подарѣци — ржкодѣния.

— Прочетохмѣ статията «Нашитѣ интелигентни жени» въ Педагогнума и прѣпорѣчихмѣ сжщо да ѝ прочетатъ и нашитѣ абонатки, и сътрудници. При всичко че ний сме съгласни съ г. съчинителя на тая статия върху нѣкои точки на писаното отъ него, не можемъ обаче да му опростимъ това, че той отишълъ много далечъ съ своитѣ снитети за нашитѣ сътрудници —

нѣщо, което, мислимъ, нѣма никаква педагогическа цѣль, не може да принесе никаква полза и е въобще противопедагогично и недостойно да блѣщи изъ статитѣ на едно педагогическо съчинение. Непрѣмѣнно, мислимъ, г. редакторътъ на въпросната статия ще приеме, че укорътъ и нападението никога не служатъ за поправителни мѣрки и че всѣки лесно, стига да би искалъ, можелъ да направи сжщото за коед-а-е нѣщо, а и за статитѣ на «Педагогнума.»

За това ний молимъ писача на тая статия въ «Педагогнума» още веднѣжъ да не става толкова безочливъ, та да си служи спрямо нашитѣ сътрудници, Г-ци отъ Плевенъ, Севлиево и София, които толкова благородно се наехъ да ни помагатъ въ наетото отъ насъ туй толкова мъчно дѣло, съ таква улични снитети и такъвъ уличень езикъ, защото това отива противъ всѣкакво благоправие.

За образованието на жената въ България.

(Писмо отъ Плевенъ.)

Писмо II.

Жената и нашата интеллигенция.

Драга читателко! живѣемъ животъ, какъвто се изиска отъ съврѣменнитѣ понятия, отъ съврѣменното развитие на човѣшкия умъ, трѣбва да се боримъ. Животътъ е борба. Животътъ, като борба, е право да ѝ водѣтъ всички хора, които живѣятъ. Ний женитѣ сме хора. Ний живѣемъ. А какъ живѣемъ ний? Ето Ви единъ жизненень въпросъ. Ако кажемъ, че добръ живѣемъ, не е право. Ако кажемъ злѣ, пакъ не е право. А какъ тъй? Почакайте, азъ ей сега ще Ви обяснѣ.

При сегашното ни обществено економическо положение ний живѣемъ добръ, благодарение на обстоятелството, че нашата подчинность умствено, нравствено и економически, още се поддържа въ умоветъ на населенята и отъ двата пола. Още е врѣме да съществува мисълта, че, колкото и да е способна жената, тя съ своитѣ способности нигдѣ въ обществото нѣма да намѣри срѣдство, за да живѣе като самостоятелна личность, освѣтъ ако остане на частна служба, т. е. да урежда и поддържа дома на единъ само мъжъ. Върва се още, че, какъто и да блѣе способна жената, по всичката ѝ способность остава пуста, тъй като тя (способността) трѣбва да се направлява да услужи не на обществото, а на единъ само мъжъ, отъ когото зависи най-главно по срѣдства. Ний влизаме въ дѣйствителния животъ, какво? Ний виждаме цѣли населення отъ жени, които прѣкарватъ еднакво годнитѣ си съ тѣзи на мъжѣтъ, при всичко че тѣ (женитѣ) по малко участие зематъ въ труда, отъ кой-

то се добиватъ сръдства за живѣние. Нашето материално положение е гарантирано не отъ обществото и общественнитѣ служби, а отъ отдѣлнитѣ личности на това общество, тѣхнитѣ понятия и потребности. На единъ мъжъ, който има сгодностъ въ обществото да си намърва работа, за да искарева сръдства за живота си, щомъ му потрѣбва жена, въ името на своето материално положение, може да си земе, каквато си хареса жена. Въ името на своето материално положение той ѝ дава свобода, той опрѣдѣля нейнитѣ понятия за свободенъ животъ, той ѝ дава нахититѣ, той и опрѣдѣля понятието за човѣшкий животъ, той тури тѣсенъ или широкъ кръгъ на знаніята, той най-послѣ опрѣдѣля мѣстото, което трѣбва да заеме тя като личность съ човѣшко достоинство.

Въ сравнение на това, що може да направи сега една наша жена? Макаръ че жената урежда и поддържа дома, но когато дойде работата до тамъ да се пита, кой хасалъ поддържа дома, кой пѣе въ дома? Отговарятъ мъжътъ. Чувала съмъ и свидѣтелка съмъ, читателко, прѣдъ свѣта, да се казва въ семейството така «тукъ пѣтелъ пѣе, а не кокошка» Демекъ, този домъ зависи отъ сръдствата, които мъжътъ доставлява, а не само отъ едно поддържане и уреждане на дома, което се състои просто въ това: да се помете, да се упере, да се наготви, да се облѣчатъ и очистѣтъ дѣцата, да се полѣпѣтъ стѣнитѣ, да се измиѣтъ дѣскитѣ, да се сложи и дигне софрата и да се нагласи постелката. Въ тази домашна работа, която отнима за сега всичкото врѣме на нашитѣ жени, отъ естеството на самата работа може да проистѣчатъ едни такива психички понятия за умственното и нравственното развитие на нашитѣ жени, да се казва, че, понеже всичката работа, за да се привежда ежедневно домътъ въ порядѣкъ и да се поддържа този, е дѣло исклучително на жената, то всичката женска дѣятелность, а така сѣщо и женскій кръговзоръ, трѣбва да бѣде домътъ. Вънъ отъ дома жената не трѣбва нищо да знае и вънъ отъ него тя е излишенъ човѣкъ за обществото. И съ таквъ възгледъ за жената живѣятъ днесъ и глупави и образовани.

Кажете ми, драга читателко, правъ ли е този възгледъ за жената и има ли той нѣкакъвъ смисълъ въ дѣйствителния напрѣдѣкъ на нашия съвремененъ държавенъ и обществененъ животъ? Оправдава ли се той съ нѣщо що годѣ отъ съвременното течение на по-новитѣ идеи за държавния и общественния животъ? Заслужава ли да се поддържа възгледъ, че кръговзорътъ на жената, като отдѣлна личность на едно общество, като личность съ човѣшко право, да смѣстествува и съ човѣшко достоинство — да бѣде полезно на сръдата, която е условие да живѣе добръ? Не, казвамъ азъ. Ний най-напрѣдъ трѣбва да разберемъ врѣмето или, така да кажемъ, епохата, която проживяваме наредъ съ другитѣ по-напрѣдѣли народи; казвамъ, че трѣбва да се позамислимъ и да разберемъ на това основание, че силата или ос-

нованието, въ името на които се движи нашия политически, економически и общественъ животъ върви по този пътъ на напрѣдѣка, по който съ вървѣли и вървѣтъ населеніята въ Европа, както ежедневно чуваме и виждаме тѣхнитѣ работи и както можемъ да изучаваме тѣхния вървежъ и развитие въ миналото и сегашното отъ исторіята. Ний женитѣ много малко познаваме исторіята на човѣшкий животъ, а така сѣщо много малко познаваме и сегашния си животъ. (Слѣдва).

Афоризми.

Тамъ, гдѣто немогѣ да опростижъ и слѣдъ като разсѣдихъ и обмислихъ добръ за всичкото, азъ гледамъ да забравѣжъ.

* * *

Ако ми нанасятъ гоненията на ближния материални вреди, то азъ ги приемамъ сѣщо като нѣкой ударъ отъ грѣма.

* * *

Не пекай чувства отъ човѣкъ, който самъ не ги притежава.

* * *

Твърдата воля бива мълчалива и ако проговори, то ще е всекога рѣшителна и окончателна дума.

* * *

Търпи, прѣтърпи и дотърпи. Въ това се заключава всичко, което се касае до житѣйското знаяние.

Прѣведа отъ чехски Б. Хитова.

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

Свѣтлина, мѣсечно иллюстрирано списание. Год. III, кн. IX, София 1893 г.

Юридически прилѣдъ, год. I, книжка XIII, Пловдивъ 1893 г.

Брълность, расказъ за дѣца, книжка V, София, 1893 г., цѣна 20 ст.

Цѣлина, селско мѣсечно списание за стопанство, поминѣкъ, наука и книжнина, год. II, книжка IX, Пловдивъ 1893 г.

Прилѣдъ, мѣсечно списание, год. I, брой VI, Бургасъ 1893 г.

Доклада за състоянието на Севлиевското Окрѣжие прѣвъ 1892—93 г., Севлиево 1893 г.

Ветеринарна сборка, год. II, бр. VIII, София 1893 г.

Нова Свѣтлина, год. III, кн. IV и V, Сливень 1893 г.

Устава на Женското Дружество «Родолюбие» въ градъ Шуменъ 1892 г.

Извѣстие.

Понеже, при всичко че въ 8-я брой II из-

вѣстие на списанието обявихме, че всѣки се счита за абонатъ отъ началото на годината, мпозина отъ новозаписванитѣ ни г.г. абонати и абонатки пзявяватъ желание да се считатъ за такива отъ врѣмето на записванието си, то пов-торно съобщаваме, че всѣки новозаписванъ по кое-да-е врѣме абонатъ е длъженъ да получа-ва всичкитѣ излѣзли отъ началото на годината до деня на записванието му броеве на списа-нието.

Корреспонденция.

Г-н и Г-а З. Хр. Стоянова, Варна. Костадинъ Х. Николаевъ, Търново. Капитанъ Капитанова, София. Протехникъ Капановъ, Разградъ. Чалжкова, Варна. Каранджудовъ София. Получихме стойността на едногодишното течение на списа-нието, заедно съ притурката.

Г-н и Г-а Б. Ив. И., София. Получихме 7 л. молимъ и за останалитѣ 50 ст. Ю. Ив. Янболов, получихме 50 ст. М. Филипова, Г.-Орѣховица, получихме 5 л., молимъ и за оста-налитѣ 2 л. 50 ст. — К. Генова, Свищовъ. Листовѣтъ се пра-щатъ редовно въ Свищовъ, справѣте се съ пощата тамъ; въ случай че не ги намѣрите, пишете ни, кои броеве ви липсу-ватъ, за да ги пратимъ отново (15-й брой е дваждъ пратенъ).

ОБЯВЛЕНИЯ.

Книжевно извѣстие.

Който иска да си достави много полезнитѣ за женския полъ книги:

1. Запазване здравето на женитѣ, по-нятието за менструацията, родилния периодъ и прочее.

ПОДЛИСТНИКЪ 1)

Славянски жени.

Отъ Захеръ Мазохъ.

ПРАЗСКАТА АМАЗОНКА

Слѣдъ гибелнитѣ мартенски дни на 1848 год. баща ми напусна Лембергъ и отиде въ Прага, гдѣ-то щѣше да прѣкара цѣла година въ отпускъ. Ний наскоро отидохме при него и се настанихме въ една къща на Кракауергасе.

Къщата, въ която живѣяхме, имаше много ху-бава градина, въ която можехъ да влѣзватъ сво-бодно всички квартиранти. Ний се сдружихме съ една чешка фамилия, на която главата бѣше от-личенъ живописецъ и главатаръ на народната Свор-пота (сговоръ). Той главатаръ имаше двѣ дъщери колкото остроумни, толкова и хубави.

II. Наставления за припазване отъ про-тивоинилюстното бабувание и родилния периодъ слѣдъ бабуванието, нека се отнесе до прѣводач-ката и издателката имъ Н. Хр. Бъчеварова, въ София.

Първата книга струва съ испращанието 1-60 стот., а втората 65 ст.

Поръчки, не придружени съ стойността на книгитѣ, не се изпълняватъ, нито на писмата се отговаря.

Пръведенъ е популярний дѣтски

РОМАНЪ

Малкий Дриплю

отъ Джемса Гринвуда, прѣправенъ за дѣца

отъ А. Анненска

Споразумѣние за напечатвание въ Дирек-цията на «Женский Свѣтъ.»

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медаль въ I-то Българско Земле-дѣлческо-Промышленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣдпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинанда I Бъл-гарски князь, а къмъ другата — надписа: сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

Въ едно възхитително свѣже майско утро сля-зайки стълбата, която водѣше отъ нашата зала за-идение въ градината, азъ чухъ, че изгърмѣ единъ пищовъ. Тръгнахъ изъ една сѣнчиста аллея и за-бѣлѣжихъ въ самия край на градината до стѣната нѣщо неопрѣдѣленно, бѣло като снѣгъ, което се мър-желѣше между листата на дървесата. То бѣше Ви-тиска, по-старата дъщеря на живописеца. Азъ ѝ намѣрихъ, че се упражняваше да гърми съ пи-щовъ.

Тя бѣше очарователна съ полската си каца-вайка и съ малкитѣ си кокетливи венгерски бо-тушки.

— Ако мислите, каза тя, че само въ вашата страна има амазонки, то вий се лъжите. Азъ тѣй смѣю при случай ще се въскача на баррикадитѣ и на конь, както полскитѣ героини.

Всѣки, който видѣше тая млада дѣвойка съ стройна снага и гавкави членове, щѣше да угади, че Витиска играеше главна роль между насъ и бѣше центрѣтъ на малкото ни пѣстро общество.

(Слѣдва).